

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2021 | Week 6

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeet
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeet
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 14 februari 2021
09.30 uur ds. P.C.H. Kleinbloesem te Goudswaard
15.00 uur ds. M. van Kooten

Collecten

1. Kerk
2. Instandhouding predikantsplaats
3. Kerk
Van harte aanbevolen

Doopzitting

Op D.V. dinsdag 16 februari is er doopzitting in het Kerkerf vanwege de bediening van de Heilige Doop op zondag 21 februari in de middagdienst.

Catechisaties

De eerste maandagavondgroep maakt de vragen en opdrachten op blz.69-70 van LotL 1a

De tweede maakt de vragen en opdrachten op blz.84 van LotL 2a

De derde groep maakt de vragen en opdrachten op blz.106 van LotL 3b.

De vrijdagavondcatechisanten maken de vragen en opdrachten op blz.28-29 die te maken hebben met de rechtvaardigmaking hoofdstuk 47 van Hellenbroek

Mieneke

Er werd gevraagd naar het adres van onze Mieneke die momenteel werkzaam is in een weeshuis in Malawi. Haar adres is: Mieneke van Kooten, Kondanani Children Village, P.O Box 30871 Chichiri, Blantyre 3, Malawi, Central Africa. Vertelden we vorige week van het sterven van een 51-jarige vrouw aan het covid 19 die jaren achtereen mede leiding gaf aan het weeshuis, momenteel is de 'mother of Malawi' die afgelopen zomer een avond in ons midden was om over haar werk te vertellen ernstig ziek. Een combi van malaria en covid 19. Zorgen te over. De Heere geve uitkomst.

Potgrondactie, Bijbels voor vervolgte christenen

De vraag naar Bijbels blijft onverminderd groot. Met de potgrondactie 'Plant een Bijbel' wil HVC vervolgte christenen een eigen Bijbel geven. Onze projectleiders kennen tienduizenden christenen die hunkeren naar een eigen exemplaar. Soms gaat één Bijbel de hele familie rond of hebben christenen slechts enkele bladzijden in bezit. Regelmatig vragen ze daarom aan evangelisten en dominees uit het HVC-netwerk om een complete Bijbel. Hun ogen spreken boekdelen. Ze weerspiege-

len het verlangen om de Schriften te onderzoeken en om meer over

Jezus Christus te leren. Helpt u HVC mee om dit verlangen te vervullen?

Hoe werkt het?

U kunt heel eenvoudig helpen door potgrond te bestellen of door te doneren. Van de opbrengst van twee zakken potgrond kan één Bijbel worden uitgedeeld. Van de opbrengst worden Bijbels verspreid in landen waar christenen worden vervolgd, zoals China, India, Irak, Pakistan en Noord-Korea. Via www.planteenbijbel.nl kunt u potgrond bestellen en een afhaalpunt bij u in de buurt

zoeken en in Elspeet kunt u de potgrond bestellen bij familie Linssen, Staverdensedweg 72 of bij Jan en Helma Kuijt. Uddelerweg 26. De bestelde potgrond kan D.V. op zaterdag 20 maart 2021 van 10:00 tot 15:00 uur worden afgehaald bij het door u gekozen afhaalpunt. Hebt u geen potgrond nodig? Dan kunt u alsnog Bijbels schenken. Voor vijf euro geeft u al iemand een eigen Bijbel.

Belt/mailt u uw bestelling naar: 0577490744 of 0577492662 of famjmkuijt@gmail.com

Oranjehof

Kerkradio Oranjehof-Elspeet: 10.30-11.15 uur

Maandagmorgen: "voorlezen" door mw. I. de Vogel
Woensdagmorgen : ""Psalmen op verzoek" Wilt u voor iemand een psalm aanvragen, belt u dan naar Mw. A. van Ark, tel 0577-492059, of mailt u naar jvanark@solcon.nl of info@oranjehof.org.

Henri Frens zal het orgel bespelen.

De uitzending vindt plaats vanuit de Kerk aan de Vierhousterweg; te beluisteren via kanaal 58 op de kerkradio of via www.hhgelspeet.nl/preek-luisteren. Heeft u vragen? Bel of mail dan naar Oranjehof tel 0577-492278 / info@oranjehof.org.

Bijbelse beroepen en ambten (XI)

Dit keer vragen we uw aandacht voor de bedienaar. Bedienaar doet ons denken aan de bedienaar van het Goddelijk woord. Niet geheel ten onrechte zullen we straks zien. Vroeger werd ook een begrafenisondernemer wel bedienaar genoemd. Een begrafenis gaat immers ook met bepaalde rituelen gepaard die met stijl en respect dienen te geschieden. Wat dat betreft kunnen we vandaag de dag de meest bespottelijke dingen tegenkomen. We komen daar later mogelijk op terug. Voorlopig genoeg daarover.

In het Oude Testament wordt er eenmaal over een bedienaar (masjereth) gesproken en wel in Ezechiel

44. Het werkwoord sjereth (wat veelvuldig voorkomt) waar majsereth van afstamt heeft alles te maken met het dienen in de tabernakel en de tempel. De letterlijke betekenis is dienen in een eervolle dienst. Dat geldt niet in het minst de dienst des Heeren. In Ezechiel 44:10-11 lezen we: 'Maar de Levieten, die verre van Mij geweken zijn, als Israël ging dolen, die van Mij zijn afgedwaald, hun drekgoden achterna, zullen wel hun ongerechtigheid dragen; Nochtans zullen zij in Mijn heiligdom bedienaars zijn, in de ambten aan de poorten van het huis, en zij zullen het huis bedienen; zij zullen het brandoffer en het slachtoffer voor het volk slachten, en zullen voor hun aangezicht staan, om hen te dienen.' De Levieten en de nakomelingen van hen die behoorden tot de groep die het volk misleidden zouden voortaan poortwachters worden en slaggers van het offervee maar niet meer het werk mogen doen van de eerste rang levieten in de priesterlijke bediening. De kanttekeningen schrijven daarbij: 'Dit is een afbeelding der discipline die er in Gods kerk geoefend moet worden over zulke bedienaars van Gods huis, die van de ware godsdienst en religie afwijkende, Gode en Zijn kerk ontrouw zijn geworden, wanneer zij zich daarvan komen te bekeren'. We zien hierin naast het gericht ook de genade Gods. Ze worden niet geheel uit het ambt ontzet. Zou dat ook niet van betekenis zijn voor hen die zich in de ambtelijke bediening heden ten dage kwamen te ontgaan maar zich desondanks bekeerden van hun wegen? Zeker in de Nieuw-Testamentische bedeling? Professor Wisse zei eens toen er gesproken werd over het al of niet herstellen in het ambt van een gevallen dienaar: 'De apostel Petrus werd ook gehandhaafd in zijn ambt. Dat zou men nu niet meer doen. In de synode zou hij bijvoorbeeld niet meer kunnen zitten. In de hemel komen, dat zou nog wel gaan, maar niet in de synode'.

In het Nieuwe Testament komt de bedienaar (in het Grieks leitourgos) slechts tweemaal ter sprake. Het heeft betrekking op Christus (Hebr.8:2). Hij wordt daar genoemd de Hogepriester Die gezeten is aan de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen, een Bedienaar des heiligdoms en des waren tabernakels, welke de Heere heeft opgericht en geen mens. De Zoon van God vervult de allerhoogste dienst als Voorbidder en Pleitbezorger bij de Vader voor Zijn volk.

Ook wordt in Filippenzen 2:25 Epafroditus zo genoemd. Het Griekse leitourgos is afgeleid van het werkwoord letourgeo en heeft de betekenis van ambt/ dienst vervullen. Het kan daarbij gaan om de

dienst des Heeren maar ook op het gebied van aardse dingen. Zo was het met Epafroditas ook gesteld. Hij was namelijk niet alleen een geestelijke broeder van Paulus en medearbeider en medestrijder maar ook 'bedienaar' van zijn nooddrift. Hij zorgde dus in de middellijke weg dat het Paulus aan niets ontbrak betreffende de primaire levensbehoeften toen deze gevangen zat. Zelfs een overheidspersoon wordt door de Heere een 'leitourgos' genoemd, al is het dan vertaald als dienaar, zoals we kunnen lezen in Romeinen 13:6.

Van het Griekse woord leitourgos is ons woord liturgie afgeleid. Ten onrechte zijn er wel eens mensen die me vragen of de liturgie al klaar is met betrekking op een rouw- of trouwdienst. Dat noemen we een orde van dienst. Liturgie is een verzamelnaam van alles wat te maken heeft met de inrichting van onze eredienst. Helaas komt het nog wel eens voor dat er aan de uiterlijke dingen dienaangaande veel aandacht wordt besteed terwijl de diepste inhoud vergeten wordt.

Ik vergeet nooit dat bij de seminarieweken er door collegae werd gesproken over het gebruik van de doopkaars, paaskaars, de adventskaarsen waarbij van de eerste tot de laatste adventszondag achtereenvolgens 1 t/m 4 kaarsen worden aangestoken. Men kon daarover zelfs een twistgesprek hebben... Een mooi artikel dienaangaande vond ik in het blad Geandewei (4 februari 2011) waarin prof. dr. R. Roukema van de PthU refereert aan een artikel van ds. R. Reitsma met als titel: 'Dan mogen nu de kinderen naar voren komen': 'Het ging over de vaak onzinnige gesprekje die dominees aan het begin van de kerkdienst proberen te voeren met de kinderen voordat ze naar de nevendienst gaan. Zelf liep ik al langer rond met het idee een stukje te schrijven over een ander element dat sinds een jaar of 20 in veel protestantse kerkdiensten is ingevoerd: het aansteken van de kaarsen. 'De kaarsen worden aangestoken door...' – en dan komt het genoemde kind naar voren en steekt het, soms met hulp van moeder of leiding van de nevendienst, twee kaarsen aan die op de tafel staan. De gemeente kijkt in stilte toe hoe het kind het eraf brengt. Soms lukt het niet, omdat de kaarsenpit moeilijk bereikbaar is, of te kort, of omdat het kind nog geen vaste hand heeft. Maar ook als het wel lukt, is het altijd even een moment van spanning, die verbroken wordt zodra de twee kaarsen branden en er gezegd wordt: 'dankjewel ...' Vermoedelijk is dit aansteken van de kaarsen, evenals het gesprekje met de kinderen, ingegeven door het blad Kind op Zondag van de Nederlandse Zondagschoolvereniging. Ik

denk dat het motief hiervoor geweest is, dat de kinderen een duidelijker plaats in de kerkdienst krijgen, zodat zij zich er gezien en gekend en thuis voelen. In traditionele protestantse kerkdiensten was die aandacht voor kinderen vroeger gering, al richtte (en richt) de dominee zich in zijn lange preken wel eens een paar minuten tot de kinderen. Verder waren de traditionele kerkdiensten voor kinderen vaak lang en saai. Vandaar dat op zeker moment de kindernevendienst is ingevoerd. Ook werd (en wordt?) er wel tijdens de kerkdienst kinderkerk gehouden, zodat de kinderen helemaal niet aan de kerkdienst hoeven deel te nemen. Nu is die aandacht voor de kinderen in de kerkdienst op zichzelf lofwaardig. Mijn vraag is wel: heeft het aansteken van de kaarsen, terwijl de kerkgangers in stilte toekijken, ook een symbolische waarde? Waarom branden wij eigenlijk kaarsen in de kerk? In mijn kindertijd deden wij dat niet. Vele eeuwen geleden waren kaarsen nodig als verlichting, maar nu hebben wij elektrisch licht. Vanaf de vijfde eeuw werd er in de kerk van Rome een speciale kaars aangestoken ten teken van Christus' opstanding uit de doden. Die Paaskaars hebben veel protestantse gemeenten de laatste decennia uit de katholieke traditie overgenomen. De betekenis van de Paaskaars is duidelijk: die symboliseert de opgestane, levende Christus – of u door zo'n symbool nu wordt aangesproken of niet. Maar hebben die twee kaarsen op de tafel ook een betekenis? Eeuwen geleden stonden die twee kaarsen er alleen maar om degene die de Schriftlezing verzorgde bij te lichten. In een rooms-katholieke viering houden misdienaars deze twee kaarsen nog steeds plechtig omhoog wanneer de priester uit het evangelie voorleest. Maar zoals gezegd, wij hebben nu elektrisch licht, dus daarvoor zijn die kaarsen niet meer nodig. Als die twee kaarsen niet nodig zijn om de voorlezer bij te lichten, zijn ze dan misschien ingevoerd om een warme sfeer op te roepen? Zoals veel mensen in hun huizen kaarsen branden omdat dat gezellig is? Als dat het motief is om in de kerk kaarsen te branden, dan hebben we gewoon een burgerlijke gewoonte ingevoerd, voor de gezelligheid. Het bevreemdt mij dat ik vrijwel nooit een verantwoording voor die kaarsen heb gehoord. Als ze een symbolische betekenis hebben, dan moet die voor de gemeente ook duidelijk zijn. Voor zover we de doop en het avondmaal symbolen mogen noemen, weten we in ieder geval waarnaar die sacramenten verwijzen: ze hebben een diepere betekenis die veel verder reikt dan die druppels water, dat stukje brood en dat slokje wijn. Als de voorganger de handen opheft bij het geven van de zegen,

dan is het duidelijk wat dat gebaar betekent. Ik heb sterk het gevoel dat het aansteken van de kaarsen in de kerkdienst geen symbolische betekenis heeft, behalve dat een kind het mag doen. Maar verder gebeurt er niets. Het roept geen diepere gedachten op, het verwijst niet naar een of ander aspect van het evangelie. Mijn kritische vraag daarbij is: wat zegt het over een kerk die een zinledig (leeg) symbool invoert of handhaaft, week in week uit? Kan het zijn dat dat lege symbool voor een veel ingrijpendere inhoudelijke leegte staat?’

Men houdt zich in de liturgische beweging helaas maar al te veel bezig met kaarsen, bloemen (liturgisch bloemschikken genaamd), kleuren van het kerkelijk jaar als antependia afhankelijk van kansel of liturgietafel of als stola over de toga alsmede zitten en opstaan waarom wijlen ds.Jac.van Dijk eens gekscherend opmerkte dat de toga zo verworpen is tot een liturgisch trainingspak.

We moeten bij liturgie waken dat we niet komen in de ceremonie sfeer waarin de priesters en levieten verkeerden onder de Oud-Testamentische bediening. Die kant is Rome uitgegaan, terwijl ook de Anglicaanse kerk er trekken van heeft. Dat is ook vooral de strijd geweest van de Schotse Covenanters die stonden voor de sobere woordverkondiging zonder allerlei afleidingen van het wezen der zaak. Geen bediening met allerlei rituelen maar de volle bediening der verzoening. De volle aandacht vragen voor de Bedienaar des Heiligdoms, Jezus Christus. Deze wordt niet met ‘stomme beelden’ en rituelen, kleuren en geuren gediend maar met de volle verkondiging van het woord Gods.

Bij de diensten

Zondagmorgen hoop ik in Abbenbroek voor te gaan. Ds.Kleinbloesem staat bij ons op het rooster om het woord van de Heere te bedienen. ’s Middags hopen we er zelf te zijn en verder te gaan met de behandeling van de Heidelberger Catechismus. Aan de beurt is vraag en antwoord 74 over de kinderdoop die door Hazeu op de wijs van Psalm 88 aldus is onder woorden gebracht:

Moet aan de kind’ren ’t teder kroost,
De Heil’gen doop ook toegewezen?
O ja, wijl zij zowel als dezen
Of die volwassen zijn, tot troost
In Gods verbond en Zijn gemeente
Begrepen zijn, van kinds gebeente.

Dat men hen ook, door Christus’ bloed
De reinigmaking van de zonden
En Heil’gen Geest, die dus verbonden
’t Gelove werkt en daag’lijks voedt
Niet min dan aan die zijn volwassen
Toezeggen kan, of toe moet passen.

Zo moeten zij ook, door de kracht
Des doops, als door een heilig teken
De kerk van Christus ingebracht
Tot onderscheiding, nog daarboven
Van ’t kroost der geen’ die niet geloven

Gelijk geschied’ in ’t Oud Verbond
Of testament, door het besnijden
Aan Abraham, welk smartlijk lijden
Zijn teder kroost ook ondervond
Voor welk verbond een nieuw in orde
De doop is ingesteld geworden.

Ter overdenking

Dit keer enkele korte opmerkingen die ik her en der bij het lezen bijeenprokkelde:

* Vrekken zijn ziek omdat zij steeds meer willen en verkwisters zijn ziek omdat zij veel verspillen (Augustinus 354-430)

** Het geloof huldigt Christus, het ongeloof handhaaft zichzelf (ds.G.v.d.Breevaart 1902-1974)

*** Adam was de eerste werkstaker, maar de tweede Adam heeft alles volbracht (ds.A.v.Straalen 1918-1992)

de redactie